

# GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea  
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.  
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.

1838

GHLBARITIU ȘI SFINTIT DE LUPTUL PURTATE SUB CUTELE LUP  
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BRAȘOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți: lei 500.  
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 10

5 Februarie 1942

Anu! 105

## Secretul nostru

de I. Bozdog

În cursul acestui războiu, omenirea a avut să treacă multe clipe emoționante și din cauza evenimentelor care s'au precipitat adeseori ca niște vedenii apocaliptice și din cauza continuilor și variatelor surprize în diferitele faze ale acțiunii.

Locul războiului de poziție l-au luat acțiunile fulgerătoare, gazele toxice și asfixiante neîndestulitor de pustiitoare le-au înlocuit învâlmășelile aeriene iar locul proiectilelor aruncate la zeci de kilometri l-au luat tone de fulger și prăpăd aruncate din înălțimile văzduhului. Tonajele, cuirasele și blindajele mașinilor de războiu se schimbă aproape dela zi la zi și prin perfecționarea și proporțiile colosale ale monștrilor și vitezelor s'a introdus o concurență nebănuită înainte.

Comunicatele marilor cartiere remarcă și atribuie marile succese acestor arme secrete ale lor.

De câteva luni lumea se ocupă intens de succesul armelor românești. Avem deci și noi, pe lângă cele obișnuite, și arma noastră secretă.

În marea epopee înscrisă și noi episoade de eroism și numele armatei noastre flutură azi pe buzele tuturor, iar comunicatele aliaților ne încarcă cu laude din belșug meritate, pe care noi adeseori scăpăm să le subliniem și exploatăm la dreapta lor valoare.

Ieri, postul de radio Roma — menționând două ordine de zi ale Mareșalului Antonescu, prin care se exprima un sobru și reținut cuvânt de laudă către două unități de ale noastre — a adus elogiul mișcătoare oștirii și neamului românesc în totalitatea sa, cum rar se aduce unui neam.

S'a subliniat în special momentul decisiv al intervenției armatei noastre contra bolșevismului, care a intrat cea dintâi alături de armatele Axei. Această întâietate și promptă hotărâre stabilește României dreptul de cel mai important factor în Sud Estul european, care tre-

Continuare în pagina 3-a

## Ziarele și cartea

de prof. I. Simionescu.  
Președintele Academiei Române

Mai zilele trecute a apărut al 5000-lea număr din ziarul „Curentul”. Directorul, prin scrisul zilnic, relevă importanța covârșitoare în ziua de azi a ziarelor și slujitorilor lor.

E o înfrigurată muncă până la istovire, când în scris se pune oare care pasiune de către ziaristul conștiințios. Chiar dacă se restrânge numai la interpretarea faptelor împlinite, apărându-le ori combătându-le și tot picură ceva din energia-i sufletească, mai ales dacă ține să convingă.

În deosebi când ține să fie îndrumător în acele direcțiuni, care-i stau la inimă sau să întărească înțărirea colectivă; când nu asvârle vorbele numai ca să umple spaltul, ci le cântărește spre a înălța, ziaristul își consumă energia până la istovire.

Iată de ce gândindu-mă la cei o sută și mai bine de ani de când apare „Gazeta Transilvaniei”, în condițiuni care se pot asemăna cu a vășlașului care nu navigă numai pe zile liniștite, mă cuprinde un sentiment de deosebit respect și aceeași evlavie ca și când aș deschide Biblia.

Cât sbucium sufletesc nu cuprinde colecția întreagă a gazetei, apărută în vremuri de înțelepte frământări naționale. Câte lacrimi înăbușite, care se simțeau numai, n'au fost vărsate de numeroși conducători și colaboratori, amenințați pentru fiecare cuvânt care arăta mai de-a-dreptul durerea. Un adevărat eroism se cerea pentru cei care țineau să fie înțeleși de cei interesați, riscând libertatea sau suferind amenzi.

Lupta celor care au condus-o, celor care o conduc și azi, nu era îndreptată împotriva patimilor mărunte personale, sau pentru a asvârli săgeți de joacă zilnică. Era nevoie de a ținea

trează conștiința națională, de a sufla spuză ce o acoperea la unii, de a întăți curajul altora.

„Gazeta Transilvaniei” și-a îndeplinit astfel un rol de educație națională iar partea ei în pregătirea izbândeii trăite nu este de slabă importanță. Pe cât îi este îngăduit, ea continuă și azi calea trasă de predecesorii vrednici. Activitatea ei va rămânea în desfășurarea istorică a neamului ca o dâră de energie și perseverență străduință nobilă, pentru susținerea unui ideal scump tuturor, libertatea și strângerea la un loc a tuturor Românilor, despărțiți prin nedreptăți strigătoare la cer.

Rolul ziarelor, nu numai al celor scrise cu deosebită însuflețire, este astăzi mai însemnat de cât în trecut, căci au o răspândire mai adâncă. Înfrigurarea împrejurărilor le face căutate. Străbat până în satele înfundate în tănuite văi, acolo unde cartea încă nu poate lesne pătrunde.

Ziarele de azi pot îndeplini însemnatul rost de a tăia cărări în tufișurile dese care stau în calea culturii întăritoare.

Prin cultură nu înțeleg citirea ori căror cărți, cât răspândirea acelor cunoștințe folositoare care pot da susținere reală, și practică, desfășurării energiei productive.

E vremea chemării tuturor spre întemeierea gospodăriei românești în toate direcțiile. La aceasta nu se poate ajunge numai prin avânt. Sunt trebuiri anumite cunoștințe de îndrumare, care să deschidă mintea muncitorilor și să le procure mijloacele, prin cunoș-

tinți mai sigure, de sistematizarea muncii, care și altfel se cheltuiește, dar dese ori ca apa care curge pe nisip.

Asemenea cărți, câte există, în felul celor tipărite de „Astra” ori „Cartea Românească” nu pot fi nici măcar cunoscute de cei mulți.

Aici ar fi marele rost al ziarelor, care au ajuns să pătrundă pretutindeni. O coloană din el, în fiecare număr, măcar o pagină pe săptămână, ar trebui să fie consacrată recomandării acelor cărți, ieftine și folositoare, care pot juca rolul picăturii de apă înviorătoare pentru buruiana ofilită, gata să se usuce.

O simplă recomandare, fără laude, fără cuvinte pompoase care dau de bănuț că numai prietenia le face întrebuințate. Pe lângă recomandare, siaturi practice unde să se adreseze cei care doresc să citească cărți, cum să le cumpere etc.

E o necesitate a timpurilor. Ziarul a ajuns să pătrundă. E prima fază din întemeierea culturii la un popor. Ziarul acum poate în largă măsură pregăti întemeierea culturii mai temeinice, mai trainice, aceea care răscolește energiile, care face să palpeie flacăra aducătoare de lumină.

Noi avem nevoie acum, mare nevoie, ca chestiunile amintite de ziare, sporadic, dela zi la zi, să fie dezbătute în liniștea căminelor cu mai mult folos practic, ceea ce nu se poate decât numai prin răspândirea cărții, la care pot contribui în largă măsură ziarele mai căutate.

În acest chip ele ar avea un rol tot atât de însemnat ca și cel de până acum.

FOILETONUL  
GAZETEI TRANSILVANIEI

## Un cîitor al Românismului dela mlazănoapte:

## Episcopul Nic. Ivan

de Dr. I. Mateiu.

Rezistența Românismului din Transilvania în vârtejul atâtor furtuni biciuitoare, constituie desigur una din notele dominante ale sufletului său. Istoricii medievali și etnograful moderni, care s'au apropiat de noi cu înțelegere și sinceritate, au încercat să și explice fenomenul, cu aparențe de miracol, ca o moștenire biologică traco-romană, favorizată în păstrarea ei dărză de condițiile geopolitice ale cetății carpatice.

Conferință rostită la postul de Radio în ziua de  
28 Septembrie 1941.

Este aceasta o interpretare, a cărei justețe se confirmă tot mai elocvent prin mărturiile surprinzătoare ale studiilor istorice și cercetărilor lingvistice din zilele noastre. Prezența aborigenă și neîntreruptă a Românilor pe plaiurile transilvane, este o certitudine istorică, ce nu mai poate fi contestată astăzi, decât doar de cavalerii patriotarzi ai negațiunilor savante, sau de stipendiații mediocri ai unor copioase fonduri de propagandă politică grandilocventă.

Am fost și am rămas nația de baștină și majoritară de totdeauna, care n'a putut fi dislocată sau strivită de nimenea în cursul istoriei noastre sbuciumate.

Dacă acesta e adevărul, intrat cu sau fără voia istoriografulor suspecti, în conștiința neamurilor conlocuitoare, atunci faptul covârșitor al perzistenței noastre aici, își găsește numai parțial explicația în argumentul eredității dacolatice. Lui trebuie să-i adăugăm pe cel mai esențial, spre a pătrunde în taina vitalității ardelenice: este *factorul spiritual*.

*Credința religioasă*, ce ne-a îmbrățișat din clipa nașterii noastre ca neam, a fost temeiul indelebil pe care s'a înălțat verticala sufletească a Românilor din Transilvania, determinându-i,

sub răutatea vremilor, să facă din *creștinismul* lor, izvorul de apă vie al concepției lor de viață. Astfel *Biserica* apare pentru ei, dela început, nu numai ca instituția divină de mântuire, ci în același timp și ca organizația terestră cea mai potrivită de concentrare și apărare colectivă. Ea a precedat deci cu mult ivirea *cnězătorilor și voevodatelor*, iar când acestea au fost distruse de infiltrațiunea maghiară, singura întocmire de ocrotire obștească avea să rămână tot *Biserica*.

Cu ea și prin ea, noi am înfruntat asalturile brutale ale dușmanilor, ne-am împotrivit goanelor religioase și apăsărilor politice, am deslănțuit viforoase revoluții sociale și naționale, zăgăzuind valurile furioase ale desnaționalizării. Ne-am ridicat prin jertfe generoase la creațiuni literare, culturale și economice, ca tot atâtea forturi de apărare etnică și de întărire a conștiinței de rasă, prin legăturile permanente cu frații de pretutindeni.

Ideea națională, ca element propulsiv al vieții și acțiunilor noastre, străbătea victorioasă în largul așezărilor sătești mai ales prin idealismul *Bisericii*, care sub amenințarea cutropirilor străine, prefăcând *crucea* misionară în

## Școală fărănească

de V. Branisce

De câteva zile ne-a fost dat să vedem repetându-se același spectacol.

Un țăran sfios, dar conștient de ținta urmărită, apărea în încăperile „Astrei” brașovene.

Omul înfruntase mai multe ore de ger năprasnic și luase calea orașului, nu împins de vreo cerință gospodărească, nici mânat de nenumăratele necazuri, care împing câteodă pe țăran spre oraș. Nu. El venise pentru altceva. Aflase din ziar că în cadrele „Astrei” brașovene se deschide o școală pentru fete și neveste și avea și el o fată însuflețită să urmeze aceste cursuri.

Aceasă îl aștepta Zamfira lui, dornică de lumină și învățătură și în niciun chip nu înțelegea să se întoarcă acasă, fără certitudinea că i-a asigurat și ei un loc.

De geaba i se spunea că primirea elevelor se face după anumite criterii, în anumite proporții, el știa una și bună: fata lui așteaptă cu nerăbdare să fie primită la școală, iar el nu se poate întoarce fără răspuns favorabil.

Multe din satele noastre au trimis asemenea emsari.

Cine avea inimă să respingă o dorință atât de puternică, de a da o îngrijită educație unor odrasle?

Așa se explică de ce au primit cursurile școlii țărănești de femei din Brașov douăzeci și cinci de eleve peste numărul inițial fixat. Necesitatea școlii a fost atât de bine înțeleasă de săteni și de îndrumătorii satelor, încât nu s'a putut face altfel.

Fenomenul acesta este semnificativ. El ne arată împede că țăranul român este pornit pe calea cea bună și sănătoasă a înălțării sale. Conștient că de priceperea, pregătirea și buna chivernisire a femeii depinde prosperitatea familiei, educația fetelor a devenit pentru el o preocupare.

Legat prin toate fibrele sale de tradiție, el a înțeles că neamul românesc este chemat să ducă o luptă și în interiorul granițelor după cum duce cu atâta cinste lupta și în afara hotarelor.

El trăiește aici într-o reglune, unde de veacuri străinii au fost privilegiații, iar el, elementul exploatat.

Pentru ca să se poată impune străinilor, atât de sistematic organizați, țăranul român simte nevoia unei ridicări prin propriul mijloc, prin proprie stăruință.

De aceea, și-a trimis la învățătură, cu dragă inimă, tinerele odrasle, pentru ca ele, urmând cursurile organizate cu mult entuziasm de un corp profesoral ales, să poată să aducă în căminul ce le așteaptă o nouă îndrumare de viață sănătoasă, o nouă biruință românească.

## O carte folositoare: Calendarul gospodarilor pe anul 1942

de I. Simionescu, profesor la Universitatea din București

Continuând opera de educare întreprinsă cu atâția ani în urmă, d-l prof. univ. I. Simionescu, președintele Academiei Române, publică acum, pentru folosul largilor mase de cititori, *Calendarul gospodarilor pentru noul an*.

Cine crede că este ușoară alcătuirea unei asemenea lucrări se înșală. Trebuie să fii un adânc cunoscător de oameni, un părtaș la viața de fiecare zi a neamului, un iscusit interpret al dorințelor unanime, în sfârșit un cărturar cu mare iubire față de aproapele.

Lângă luminosul chip al tânărului nostru Rege, calendarul se deschide cu oda *Ostașilor Români* a lui Alecsandri, atât de potrivită zilelor noastre.

Urarea ce urmează, ca un jurământ, exprimă concis doleanțele neamului întreg. Desprindem aceste rânduri: „O țară nouă să aducă anul ce vine. O țară pusă pe calea înfrățirii și înțelegerii pentru toți Români!”.

Cu un superior simț pedagogic, d-l prof. I. Simionescu a pus alături de ru-

găciuni, sfaturi, indicațiuni asupra leacurilor, strigături, prezentări de oameni și locuri, câteva din cele mai strălucite pagini de literatură contemporană.

Trebuia un adevărat scriitor care să publice într'un calendar adresat sătenilor versuri din T. Argezi, G. Bacovia, N. Iorga, P. Cerna, G. Voevidca, pe lângă atâtea altele din marii noștri poeți, ca și proză de cea mai bună calitate, din Delavrancea, Panait Istrati, C. Hogaș, M. Sadoveanu, Brătescu-Voinești, A. Ciornei, Liviu Rebreanu, Cezar Petrescu, etc.

Iată îndepărtată vremea când lucrările pentru popor cuprindeau searbăde povestiri moralizatoare.

D-l prof. I. Simionescu nu s'a sfiit să dea, în calendarul de față, o adevărată antologie de proză și poezie, împreună cu sfaturi de rară și cărturarească chibzuință.

Condițiunile grafice excelente în care a apărut *Calendarul gospodarilor* sporesc prestigiul valorosului text.

Il recomandăm tuturor cititorilor noștri care vor avea o plăcută lectură.

Laerte

### Noaptea asta-i noaptea cea din urmă

de: Cornelia Buzdugan-Hașeganu

Bărbatului meu

Noaptea asta-i noaptea cea din urmă.

Mai adormi o clipă lângă mine.

Măine drumuri grele-or să te fure

Către 'nvolburățile haine.

Măine tun și tanc și cazemată

Ș'or lua la 'ntrecere 'ntre ele

Care mai întâi să te sfâșie

Tu, viața, sensul vieții mele.

Iaima ta — lamură curată —

Ș'iu, va bate fără șovăire.

Dar ce îngeri cuteza-vor oare?

Să vegheze, în deslănțuire?

Mai adormi. Răsufletul egal

— Dulce mie muzică'n surdina —

Să-l ascult o clipă încă Taina

Visului o clipă să mai țină.

Noaptea asta încă ești al nostru.

Ș'în odaia cu trei îngeri mici,

Pâlpâie de sub icoana bună

Candela cu ochiu de licurici.

Noaptea asta-i noaptea cea din urmă,

Zorii nu vin încă. Dormi iubite.

Să n'auzi cum picură pe pernă

Lacrimile mele — infinite...

### Rugă

Sufletul nostru fremătător

Ca o pădure, ca un șipot de isvor,

Așteaptă ora — amurg sau zori? —

Doamne, să i Te-arăți, să pogori.

Luceafăr de seară, ori de dimineață,

Să te desprinzi de-odată din ceață,

De-acolo din neînțeles, din necuprins,

Să luneci spre noi în sbor întins.

Să tacă orice cutremur, orice vibrație.

Să se'ntâmple Taina cea mare.

spadă de luptă, a mers bărbătește pe drumul marilor încordări românești. Din consimțirea lor lucidă și neodihnită s'a făcut platoșa de oțel a conștiinței naționale ardelenice, care sfidând temnițele și spânzurătorile, a pătruns triumfală, la plinirea vremii, în Alba-Iulia stintelor aspirații de unitate politică.

Îndeplinind o misiune istorică atât de uriașă, nu-i nicio mirare, că Biserica a fost și este pentru Românismul din Transilvania, cea mai vie și mai puternică realitate națională. Parafrazând una din cugetările lui Eminescu, am putea spune, cu drept cuvânt, că ea este *creatoarea* neamului românesc de dincolo de Carpați și îndrumătoarea lui conștientă pe cărările credințelor luminoase și a biruștelor înălțătoare.

\* \* \*

Dacă Biserica și-a cucerit acest suprem atribut de masivă rezonanță populară, meritul revine în cea mai mare parte cărmuitorilor ei. *I-rarhii* noștri au înțeles să fie, în toate împrejurările, nu numai evlavioși chivernisitori ai harurilor cerești, în mijlocul unui popor lovit de suferințe, ci totodată și conducătorii lui fi-rești în luptele dramatice cu adversarii exis-

tenței sale. Fuziunea totală dintre lege și limbă, dintre îndrumători și nație, nu s'a afirmat nicăieri mai desăvârșit ca tocmai în Biserica *ardelenică*, unde cărja arhierescă a căpătat semnificația cuceritoare a *scepturii naționale*, ce stăpânea cu autoritate sacră soarta Românismului orfan de statul lui politic.

Așa se face, că fresca istorică a Transilvaniei este ilustrată în loc de Domni glorioși, cu chipuri de Vlădici destoinici, care în situații schimbate, dar încălzite de aceleași porunci ale rasei, au știut deveni *ctitorii* ei de totdeauna.

Din galeria lor bogată, mi-aș îngădui să desprind ca o exemplificare impresionantă, cu reflexuri puternice în actualitate, figura de neuitată amintire a Episcopului *Nicolae Ivan* din Cluj.

Născut în comuna *Aciliu* de lângă Sibiu, în vechiul ducat al Amlășului, pe unde trăiau neșterse urmele domniilor voevodale și amintirea luptelor pentru credință, *Nicolae Ivan* rezuma în ființa lui tot clocotul tradițiilor și energiilor populare, ce-și caută birușina în neastâmpărul binecuvântat al făptuirilor de fiecare clipă. Temperament practic, care fuge de abstracțiuni și îmbrățișează realitățile, inteligență ascuțită

ce descifrează sufletele și pătrunde problemele vieții cu limpezimea rariilor inițiatii, *Nicolae Ivan* și-a impus pretutindeni, unde a acționat, certitudinea talentului, pasiunea muncii și bogăția realizărilor. Optimismul lui robust și credința inflăcărată în dreptatea năzuințelor noastre, l-au împins din tinerețe în cele dintâi tranșee de luptă, ridicându-l în scurtă vreme la posturile de comandă ale națiunii. Ori unde l-am urmărit, fie la catedra de învățător al școlii din Săliște, sau la amvonul de confesor al închisorii din Aiud, la protopia din Alba-Iulia, ori la conducerea ziarului „Telegraful Român”, în viața politică sau în demnitatea de consilier arhiepiscopesc din Sibiu, el a fost o surpriză prin factura lui sufletească originală, afirmându-se sub înfățișări variate, ca un reprezentant de elită al neamului nostru.

Călăuzit de o adâncă înțelegere a lucrurilor și oamenilor, de care s'a apropiat întotdeauna cu simpatie, desarmând diplomatic toate împotrivițiile, el știa să găsească printr'o intuiție nativă, soluțiuni simple și salvatoare acolo, unde alții se simțeau derutați de mulțimea dificultăților reale sau imaginare.

— Va urma. —

## PREDICI ÎN PUSTIU

Și tu omori vremea?

În limbile străine pe care le cunosc nu există o expresie așa de tipică ca românescul: *omor vremea*. Oare numai Românul să fie așa de mare artist în a pierde vremea la joc de cărți, la taifas, la povești, la cărciumă? Presupunem că toți cititorii noștri intră în categoria celor, ce își fac conștiincios datoria în orele lor de lucru, totuși rămâne multă vreme liberă a cărei întrebuințare este de cea mai mare însemnătate în ascenziunea ta, în formarea personalității tale, în prelungirea sănătății și tineretei tale.

Profesorul *Bilroth*, celebrul chirurg dela Viena al deceniilor trecute, s'a ocupat în activitatea sa paramedicală. cu împărțirea celor 24 de ore în cei 3 faimoși „opt” (întreb pe d-nul Prof. Axente Banciu cum să scriu: opt sau opturi?).

8 ore pentru lucrul profesiei tale, 8 ore pentru mese, igiena corpului, familie, distracții, lectură, ziare și 8 ore de odihnă.

Lucrezi 10 ore sau chiar 14 ore pe zi ca dictatorul Italiei de azi? Tot îți rămân câteva ore libere de care depinde toată frumusețea vieții tale. Ai numai 3 ore libere? Și atunci poți avea o oră pentru mișcare în libertate, o oră pentru ziare și cultura sufletului tău, o oră pentru mese. Cei mai mulți oameni însă nu avem mai mult de lucru decât 8 ore pe zi și totuși nu ne rămâne timp nici pentru corp nici pentru suflet. Dacă așa îți întreb de ce rămânem cei mai mulți dintre noi sub mediocritate, de ce rămân neimplinite idealurile noastre, de ce trăim așa de puțin, de ce îmbătrânim înainte de vreme, de ce atingem abia jumătate din capacitatea noastră de creație, așa răspunde: fiindcă omorim vremea și nu ne-am făcut un program pentru orele noastre libere.

Cum să începem cu acest program? În primul rând dacă m'am obișnuit să dorm peste zi, așa elimina cu totul acest obicei regretabil de a pierde tocmai prin somn singura oră liberă de soare ce o am. Dacă am scurta somnul de noapte la 7 ore, cât este suficient pentru orice om adult, am eliminat somnul de peste zi și scurtăm mesele la timpul necesar nutriției, iată-ne ajunși acolo să putem face lumină câte ore libere pot rămânea pentru corp și sufletul nostru. Te-ai gândit tu vreodată la o întrebuințare rațională a lor? Le lași să treacă cum dă Domnul, omorînd și tu vremea? Nu știu de ce scriitor citeam că a scris o carte întreagă numai în timpul acela de 1/4 de oră cât trecea dela clopoțelul de masă până ce se adunau toți membrii pensiunii. Dar tu cu cele 10 ore ale tale ce minuni ai putea săvârși, dacă scoți din dicționarul tău românesc expresia: *Omor vremea*.

Dr. M. Suciu-Sibianu



# Secretul nostru

de I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

bule să aibă rolul principal și decisiv în apărarea civilizației lumii.

S'a descoperit deci secretul succesorilor noastre și este difuzat acum în lumea întreagă de către cei care, poate au avut îndoielă în cinstea și loialitatea neamului nostru, induși fiind în eroare de geniul răului și al bărfelii.

Secretul nostru este: *omenia românească, și cr. d. n. ta neclintită în dreptatea întreagă a neamului*, pentru care în momentele hotărâtoare nu cunoaștem: *ezitari, târgueli sau compromisuri* și cu care arme am înscris și în trecut aceleași pagini de voinicie și curaj, în fața întregii lumi.

E bine că ni se spun aceste cuvinte și de Italia și de Finlanda alături de Germania, cu care luptăm cot la cot, mai ales după nesocotitele cuvinte dela Cluj ale unuia care, amintind de neamul nostru, l-a numit neghină și buruieni, ce copleșesc și sug vloga altor neamuri.

## Conferința D-lui Dr. P. Roșca

Duminică, 1 Februarie a. c., s'a reluat firul conferințelor extensiunii academice, vorbind astădată d-l Rector Dr. Roșca. După o enumerare clară a diferitelor concepții istorico-politice din cele mai vechi timpuri și până la revoluția franceză, d-sa a insistat asupra realizării gândirii umanitariste, dar a arătat și marile greșeli și abateri ale gândirii omenesti izvorite din ele. Lupta pentru libertate și egalitate a dat naștere grupărilor și luptelor pe interese și clase, grupând omenirea după criteriile nevoilor claselor sociale și slăbind legăturile firești ale sentimentului național ce trebuie să unească pe fiii unei țări. Marxismul și cea mai înfiorătoare încarnare a sa în bolșevism desbracă pe individ de orice fire ale legăturilor morale și naționale, supunându-l intru totul poruncilor Internaționale.

Revenirea la adevărata concepție naturală a legăturilor dintre fiii națiunii și omenirii, la sentimentul naționalismului, este pecetea vremurilor de reînnoire a lumii. Exemplele Germaniei și Italiei sunt edificatoare.

În noua ordine însă numai munca intensă și conștientă va putea armoniza cu adevărat socialul și naționalul.

Conferința a fost viu urmărită de numeroasa asistență.

i. b.

## Din Săcele

### Un gest patriotic.

În seara de 24 Ianuarie a. c. Asociația sportivă culturală „Isvorul” din Satulung, cu concursul posturilor de jandarmi din comunele Cernatu și Satulung, a organizat în salonul „Soare” din Satulung un festival artistic urmat de dans. Beneficiul net de lei 34.000 (treizeci și patru mii) a fost trimis cabinetului militar al d-lui mareșal Ion Antonescu, pentru „ajutorul răniților”. S'a remarcat la susnumita manifestație programul artistic, cu scenariul patriotic „România” compoziție personală a d-lui Gh. Bucur, care și de data aceasta a cules vii aplauze.

Deasemenea s'a remarcat „Corul casei de cetire a Bisericei-vechi” de sub conducerea d-lui Pană.

Organizarea serbării se datorește d-lor Gh. Bucur, N. Brânduș, V. Oprescu, Gh. Brătianu și d-lor șefi ai posturilor de jandarmi din comunele Cernatu și Satulung, care aduc pe această cale cele mai vii mulțumiri publicului secelean și celui din Brașov, ce au răspuns cu prezența, dând banul lor pentru ajutorarea aceluia care au desrobotat cu vieța și sângele lor pe frații din răsărit, de hoardele comuniste.

# Din lumea largă

Un film din viața lui Garibaldi

Comandamentul Legiunii Garibaldi din Roma a anunțat că se caută un subiect menit pentru turnarea unui film din viața lui Garibaldi. Termenul pentru trimiterea subiectelor se închide în luna Martie 1942.

### Tehnica în anul 2000

Profesorul Matschess, un specialist german în domeniul istoriei tehnice, a ținut recent o conferință intitulată „Tehnica în anul 2000”, un studiu istoric indicator de viitor. El a plecat dela două lucrări, apărute independent una de alta în 1937. Pământul este un mare loc pe care construim și acționăm, pe care-l vom stăpâni din ce în ce mai mult. Tehnizarea prelucrării pământului face progrese din ce în ce mai mari și tot mai mult pământ se eliberează pentru hrana omului. Progresele în agricultură vor fi însemnate. Tehnica de conservare ne va aduce metode cu totul noi pentru a păstra alimente în cantități mari. Pentru îmbrăcăminte fibra sintetică va obține o importanță decisivă, încă de pe acum vorbindu-se despre miile de posibilități pe care le oferă. În comparație cu celelalte domenii, cele mai puține progrese tehnice s'au realizat în domeniul construcțiilor caselor. Se fac eforturi pentru a micșora într'atât costurile unei case, încât fiecare om să fie în stare să-și clădească una. Deosebite progrese s'au făcut în domeniul sanitar, ameliorându-se metodele de lucru, în mine etc. Schimbări fundamentale vor aduce așa numitele substanțe ușoare de construcție, în care domeniul știința trebuie să mai lucreze mult. În domeniul comunicațiilor, ținta dorită este așa numitul heliocooper, avionul tridimensional, care poate ateriza și decola pe acoperișuri plate. La căile ferate și navigație, problemele principale care vor fi rezolvate, sunt comoditatea voiajului și viteza. Deosebit de importante pentru viitor sunt însă produsele sintetice, care și-au cucerit de pe acum un larg câmp de aplicare și dela care se pot aștepta încă lucruri cu totul noi. Tot astfel este situația metalelor ușoare. „Ochiul electric” etc. Profesorul Matschess și-a încheiat expunerile, înglobând inovațiile care sunt de așteptat în tema generală „Folosirea substanțelor fără valoare”.

### 70.000 clădiri din Franța victime ale războiului

Biroul reconstrucțiilor francez a comunicat că din cauza războiului în Franța au fost distruse circa 70.000 clădiri și alte 200.000 deteriorate. Sunt necesare reconstrucții și reparații în circa 500 orașe și sate. În timpul războiului mondial 1914-18 au fost distruse 375.000 case, iar 560.000 au fost avariate.

### 50 grade sub zero în Suedia

Se anunță din Stockholm că în Suedia și-a făcut apariția un teribil val de frig. În localitatea Alveros din nordul țării au fost 50 grade Celsius sub zero, ceea ce constituie un record pentru întreaga țară.

### Invățământul eroic în școlile germane

Ministerul Instrucțiunii Reichului a hotărât ca în școlile din întreaga țară să se predea ore speciale în care să se vorbească despre acțiunile vitejești ale Cavalerilor ordinului Crucea de Fier.

### Honolulu

Honolulu este capitala teritoriului american Hawaii și situat în insula Oahu. Are 150.000 locuitori. Este un port însemnat, ca șantiere navale și industrie de fier.



## CRONICA Sportivă

### DIN ȚARĂ

#### Box

În seara zilei de 8 Februarie a. c. la București pe arena circului „Mika” va avea loc o mare gală de box, unde se vor întâlni următorii boxeri:

1. Gh. Florea-C. David — 10 reprize a 3 minute.
2. D. Iordănescu-C. Stănescu — 8 reprize a 3 minute.
3. Gr. Matei-R. Roșianu — 6 reprize a 3 minute.
4. Ilie Petrescu-Vasile Șerbănescu — match în 12 reprize a 3 minute — și care match va fi susținut pentru campionatul suprem al țării.

#### Bob

La Sinaia, începând campionatele naționale de Bob, s'au înregistrat următoarele rezultate: — Bob 2 persoane (ncepători):

1. Enea Henric, Voichilă Petru.
  2. Șovăilă Ion, Petrache Dumitru.
  2. Ech'pa Lt. Cojan.
- Bob patru persoane (ncepători):
1. Șovăilă I., Ștefănescu A., Neagu C., Petrache D.
  2. Enea H., Soroceanu I., Niculescu N., Voichilă P.
  3. Lt. Cojan, Niculescu, Vasilescu, Leu Gh.
- Campionatele continuă.

#### Foot-ball

Cunoscuta grupare polisportivă brașoveană U. A. B. a cerut F. R. F. H. să fie admisă în campionatul de războiu.

Nu lăsați vitele neîngrijite. Este avutul vostru și al țării. Veți avea nevoie de ele la muncile din primăvară.

### Primăria Municipiului Brașov

Nr. 873-1942  
Serv. Financiar  
Bir. Aprovizionării

### PUBLICAȚIUNE

pentru elibe area bonurilor pentru pâne și carne

Epuizându-se complet bonurile dela cartela pentru carne, iar bonurile pentru pâne fiind pe cale de epuizare, începând cu data de 3 Februarie 1942, se vor distribui la Primărie, Biroul 3 de aprovizionare, taloanele de bonuri pentru carne și pâne.

În consecință toți posesorii de cartele eliberate de Primăria Municipiului Brașov, se vor prezenta la Primărie, având asupra lor următoarele acte:

a) Declarația pentru eliberarea cartelelor, exemplar predat fiecărui cetățean deodată cu cartela.

b) Cartela pentru carne și cartela pentru pâne.

c) Buletinul Biroului de populație. Cartelele eliberându-se pe cartiere, fiecare cetățean se va prezenta la biroul cartierului său și anume:

Camera Nr. 4 pentru Cetate.  
Camera Nr. 5 pentru Șcheiu.  
Camera Nr. 10 pentru Brașovul-Vechiu.

Camera Nr. 2-3 pentru Blumăna I și II (Honterus, Noua, Dârste, Timiș).

Termenul în care se închide această lucrare este 15 Februarie 1942. Brașov, la 20 Ianuarie 1942.

Primar,  
Dr. N. G. V. Gologan

p. Secretar General  
Dr. St. Popovici

### Tipografia „ASTRA” BRAȘOV

caută

### Lucrători români

Informațiuni la Biroul  
Tipografiei, Brașov Str.  
Lungă Nr. 1. (Curtea Cinesmatografului „Astra”).

### Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

## Informațiuni

Nevoile îndatoririlor cetățenești au redus numărul muncitorilor din tipografia noastră.

Cu mare regret, va trebui să apărăm cu număr de pagini mai redus, până ce se vor putea suplini cei plecați.

\*

*Implinindu-se în ziua de 3 Februarie c. 6 ani dela moartea episcopului Nicolae Ivan al Clujului, publicăm la foileton conferința d-lui prof. univ. I. Mateiu, rostită la Radio întru pomenirea neuitatului restaurator al citoriei lui Ștefan cel Mare.*

\*

*Vieța și opera lui A. Bârseanu, de Horia Teculescu, care va apărea în curând, are nevoie de unele întregiri rezultate din corespondența acestui dascăl luminat. De aceea, toți cei care au scrisori dela A. Bârseanu, sunt rugați să le trimită d-lui Horia Teculescu în Sighișoara, urmând să le primească cu un exemplar din această operă.*

\*

### Deschiderea școlii țărănești pentru femei

Duminecă, 1 Febr. orele 12 a. m. s'a făcut deschiderea cursurilor școlii țărănești pentru femei de către d-l președinte Dr. Căliman, în casa Gazetei noastre din Calea Victoriei.

La deschidere au luat parte autoritățile, profesorii cursurilor și părinții elevilor.

D-l prefect D. Craiu a subliniat frumoasa activitate a Astei.

D-l Dr. P. Nistor a vorbit în numele Ministerului Sănătății.

Fetele, 54 la număr, sunt găzduite în Internatul propriu al Astei.

Cursurile au început Luni la orele 8 dimineața.

Ținem să remarcăm cu titlu de onoare, că partea cea mai grea a conducerii școlii și-au luat-o D-na Maria Țința dir. șc. de gospodărie și D-șoara Boeriu dir. liceului industrial.

\*

### Conferințele Extensiunii Academice.

La 1 Febr. s'a reluat firul conferințelor Extensiunii Academice. A vorbit d-l Dr. P. Roșca, Rectorul Academiei.

\*

### Rectificare

În articolul d-lui Aurel Marin despre cartea „O viață de muncă” de d-l proi. G. Macovei s'a trecut, din eroare, ca număr al operelor d-lui profesor univ. I. Simionescu, 160 în loc de 1680, câte sunt în realitate.

Rugăm a se face convenita rectificare.

\*

### Registrele pentru reglementarea circulației produselor nu trebuiesc vizate

Registrele înființate de comercianți, potrivit dispozițiilor din Decretul Lege pentru reglementarea circulației produselor și mărfurilor Nr. 54/942, publicat în Mon. Ofic. din 12 Ianuarie 1942, nu sunt registre comerciale prevăzute de legile fiscale și ca atare nu este necesar să fie prezentate organelor Administrației pentru viză.

La aceste registre nu se datorează nicio taxă de timbru.

# CRONICA RAZBOIULUI

## Frontul diplomatic

Discursul ținut de către Führerul Adolf Hitler, la aniversarea a nouă ani de când regimul național-socialist a preluat conducerea destinelor germane, conține o seamă de adevăruri menite a aduce clarificări la ordinea de zi.

Pentru a lămurii punctul de vedere național-socialist în aceste momente de eroică înclăștare pentru o soartă mai bună a Germanilor, a Europei și deci a lumii întregi, Führerul a făcut de data aceasta o recapitulare a uneltirilor englezești în decursul ultimelor decenii.

Pe când din Germania au pornit cele mai frumoase idei menite a consolida structura economică și etnică a Europei, Anglia a făcut tot posibilul pentru a pune piedici Germaniei, până în preziua războiului mondial.

Pe vremea aceea — a spus Führerul — Conducătorii de astăzi ai Europei ce se ridică împotriva nesațiului negustoresc al leului britanic nu erau decât simpli ostași în marea și anonima armată. În aceeași vreme, destinele lumii anglo-saxone erau conduse tot de ațătorii care le conduc și astăzi. „Feri-cirea” promisă de anglo-saxoni n'a dat roade decât pentru Anglia și America, iar în America, numai pentru o foarte subțire pătură de plutocrați. În același timp, Europa cobora în ceața incertitudinilor și a unei sărăciri lente. Tot în același timp, Germania pășeste pe drumul înfăptuirii dreptății, care avea să deschidă cale largă pe întreg continentul european.

Forța neprihănită a național-socialismului a dat Germaniei putere de discernământ în Europa, prin dărâmarea hegemoniei britanice și victoriei care vor schimba întregul aspect al lumii.

**Trebuie să menționăm, cu mândrie, că la pronunțarea numelui României întreaga sală a aplaudat și a ovaționat îndelung.**

În afară de comentariile presei germane și celei italiene, pe marginea discursului Führerului, întreaga presă europeană a publicat articole elogioase. În presa franceză mai ales, discursul Führerului Adolf Hitler s'a bucurat de o amplă publicitate. „Le Matin” într'un articol cu titlul „Actualul războiu e un războiu dus pentru întreaga Europă și deci pentru omenire” relevă fraza Führerului, în care acesta spune că atâta vreme cât va fi în viață „nu se va produce un al doilea 1918”. „Petit Parisien” observă că Führerul a subliniat importanța mondială a luptei actuale.

Merită să menționăm apoi încheierea acticolului comentator din „Völkischer Beobachter” ziarul națiunii germane: „Ferm decis și sigur de victorie, Führerul continuă calea sa, care este calea Germaniei. El știe că un popor îl urmează în mijlocul oricăror vicisitudini, fiindcă el cunoaște poporul său și știe că el este unul dintre popoarele cele mai valoroase, destinat progresului, deci unui viitor strălucit”.

## Victoria italo-germană din Libya

Defensiva germano-italiană din Cirenaica și Libya s'a transformat într'o puternică ofensivă. Merită să relevăm comentariile germane în această privință, care arată că Reichul însuși n'a contat pe o asemenea întorsătură a lucrurilor într'un timp atât de scurt. Deocamdată se socotea cu o rezistență decisă împotriva presiunii britanice, exercitată de forțe mult superioare. Dar tocmai această inferioritate numerică și tocmai pregătirea mult mai simplă a corpului expediționar colonial al Germaniei au făcut ca din partea comandantului italo-german să se deponă mai multă atențiune la întocmirea conduitei strategice, obținându-se rezultatele cunoscută.

Manevra generalului Rommel s'a dovedit magistrală nu numai prin tactica întrebunțată prin tăierea în linie dreaptă a deșertului, spre a cădea în spatele inamicului, dar și prin acel al șaselea simț care l-a făcut să prevadă retragerea trupelor australiene și neozeelandeze de pe frontul african, dând inamicului lovitura de grație într'uu moment când acesta se aștepta mai puțin.

Actualmente, ofensiva germano-italiană este în plină desfășurare, acționând cu trei coloane care au direcția spre Nord-Est de Benghazi și unde ultimele comunicate arată că a fost încercuită divizia 7-a din armata 8-a britanică.

## Războiul din Pacific

În momentul de față, operațiile de încercuire japoneze sunt completate. Dacă la început nimenea n'a putut aprecia bine intenția comandamentului imperial japonez, atunci când și-a îndreptat acțiunile către vest, acum putem observa că aceste lovituri reușite cu maximum de succes au avut darul de a paraliza orice intervenție aero-navală americană, care ar fi putut zădărnici operațiunile viitoare.

Operațiunile duse la Sud, cu același vădit succes, asigură azi Japoniei controlul Oceanului Indian, al Mării

Chinei și al Indiilor Olandeze.

În întregime, avem deci un lanț continuu de operațiuni care începând din China și continuând peste Thailanda, Malacca, Borneo, Celbes, Molacce — unde forțele japoneze au debarcat chiar deunăzi, ocupând capitala arhipelagului — Noua Guinee și Insulele Salomon, formează un cerc de foc și oțel în jurul Australiei, care este ținta finală a eliberării spațiului asiatic.

Pentru moment, luptele cele mai importante decurg în Filipine, unde generalul Mac Arthur depune încă o dărz

de **Mardare Mateescu.**

rezistență și în jurul Singaporei. Trupele engleze, au avut de-abia vreme să părăsească Malacca, retrăgându-se pe insula Singapore, unde se va da lupta decisivă. Podul care leagă Singapore de peninsula Malacca a fost aruncat în aer de Englezi. Presa engleză comentează foarte defavorabil modul cum este dusă lupta din Malaia și din Pacific în general, arătând că este nevoie de o modificare radicală a strategiei din Extremul Orient. Având însă în vedere că aceleași gazete prevăd cu certitudine căderea Singaporei, reiese că strategia cea nouă va trebui aplicată în Australia, singurul loc unde Englezii mai pot spera pe o rezistență. Aceasta, deoarece prin căderea Singaporei rezistența Indiilor Olandeze ar deveni fără niciun folos, iar dominația japoneză în acest mare spațiu ar deveni fapt implinit.

## Pe frontul rusesc

Cu toate tristele experiențe pe care le-au făcut, Rușii continuă să atace linia de iarnă germană, sperând să obțină un cât de mic avantaj menit a ridica moralul trupelor și populației.

După cum arată comunicatul marului cartier general al Führerului, în mai multe puncte ale frontului, trupe germane, italiene, române și slovace au pricinuit din nou inamicului pierderi grave, fie cu prilejul respingerii unor atacuri locale inamice, fie cu prilejul operațiunilor ofensive ale elementelor de șoc.

În sectorul situat la Nord-Est de Kursk, un contra-atac dat de infanteriștii germani și de trupe blindate sub comanda generalului de brigadă Breith, au avut un succes desăvârșit, după ce au luptat mai multe zile. Un grup de forțe inamice, care făcuseră o pătrundere în liniile germane și care era alcătuit din mai multe divizii și formațiuni de care blindate a fost învins, a suferit pierderi considerabile și a fost respins spre Est.

## O armată egipteano-engleză?

O știre recentă, reproduce relatările unui ziar egiptean, în care e vorba de crearea unei armate egiptene de 50.000 oameni, care să înlocuiască trupele australiene retrase de pe frontul Libyan. Știrea ar putea să corespundă realității, dat fiind că Englezii mai dispun în Africa și de alte trupe de culoare. Dar rămâne neîndoelnic pentru oricine, că aceste trupe nu vor putea da niciodată randamentul australienilor și neozeelandezilor, care s'au aflat întotdeauna în fruntea operațiunilor ofensive din Africa.

Redactor responsabil  
**ION BOZDOG**